

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/197/2022
Identifikačné číslo spisu:	8113207651
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8113207651.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti DS Service, s.r.o., Bratislava, Kopčianska 10, IČO: 36 842 303, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária ROŠOVÁ HUSOVSKÁ, s.r.o., Prešov, Weberova 2, IČO: 51 290 901, proti žalovanej G.. W. C. Q., narodennej X. U. XXXX, F., Y. X. XXXXX/XX, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., Prešov, Masarykova 13, IČO: 36 492 086, za účasti intervenienta na strane žalobcu F. Š., F., P. A. XXXX/XX, právne zastúpeného advokátom Lukášom Kišeľakom, Prešov, Weberova 8, o zaplatenie 100 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/160/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. októbra 2021 sp. zn. 13Co/39/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. októbra 2021 sp. zn. 13Co/39/2021 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozhodol rozsudkom (v poradí druhým) č. k. 29C/160/2013-414 zo dňa 26. apríla 2021 tak, že výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 100 000 EUR s 9 % úrokom z omeškania ročne od 11.12.2010 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Výrokom III. priznal žalobcovi a intervenientovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92 %.

1.1. Žalobca sa predmetnou žalobou voči žalovanej domáhal vrátenia pôžičky, ktorá mala byť poskytnutá intervenientom dňa 10.09.2010 na základe ústnej zmluvy, ktorú sa táto zaviazala vrátiť v lehote 3 mesiacov s úrokom 1,5 % mesačne. Prevzatie poskytnutej pôžičky podľa tvrdenia žalobcu preukázal výdavkový pokladničný doklad zo dňa 10.09.2010, ktorý obsahuje generálne veriteľa a dlžníka, výšku poskytnutej sumy 100 000 eur, účelu - pôžičky s uvedením 1,5 % úroku, maximálne 3 mesiace, vrátane podpisu veriteľa a dlžníka. Poskytnutie uvedenej pôžičky podľa názoru žalobcu preukazuje výberový doklad z pobočky ČSOB a.s. Prešov zo dňa 10.09.2009 o 12:46 hod. zo strany intervenienta v sume predmetu pôžičky, ako aj emailová komunikácia medzi žalovanou a intervenientom zo dňa 21.05.2012 pod bodom 6 obsahom, ktorej je jej vyhlásenie, že budú z jej strany voči nemu splatené všetky pozdĺžnosti s príslušenstvom.

1.2. V odôvodnení svojho rozsudku súd reprodukoval výpovede intervenienta, svedkyne T. W.O., žalovanej, svedka H. U., svedka X. F.. Súd prvej inštancie skonštatoval, že pokiaľ išlo o vierohodnosť určitého poznatku získaného vykonaním konkrétneho dôkazu, teda jeho význam z hľadiska dôkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrdení hodnotil jednak izolovane a jednak v porovnaní s poznatkami získanými vykonaním všetkých zostávajúcich dôkazov. Pri svedeckej výpovedi súd hodnotil najprv všeobecne vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k účastníkom, k prejednávanej veci, aká je jeho rozumová a duševná úroveň a ďalej vzhľadom na okolnosti, ktoré sprevádzali jeho vnímanie určitých skutočností, ďalej na spôsob reprodukcie týchto skutočností, správaní pri výpovedi a pod. Uviedol, že je nesporné, že všetci vypočutí svedkovia mali buď obchodnoprávny alebo pracovnoprávny vzťah k žalovanej, resp. intervenientovi, preto z uvedeného hľadiska súd prvej inštancie vychádzal z rovnakého stupňa vierohodnosti nimi tvrdených skutkových okolností.

1.3. Súd prvej inštancie uviedol, že pravdivosť tvrdení svedkov H. U., ako aj X. F. bola v tomto prípade tak ako to konštatoval odvolací súd spochybnená predloženými listinnými dôkazmi. Obaja svedkovia zhodne vo svojich výpovediach na pojednávaní konanom dňa 11.03.2015 uviedli, že k odovzdaniu pôžičky malo dôjsť dňa 10.09.2010 doobeda. Uvedené tvrdenie je však spochybnené dokladom o výbere peňažných prostriedkov z účtu intervenienta, následne odovzdaných v predmete pôžičky, ktorý bol realizovaný dňa 10.09.2010, avšak o 12:46 hod., teda nemohlo dôjsť podľa tvrdenia uvedených svedkov k poskytnutiu pôžičky v sídle spoločnosti Human Prosperity Group s.r.o. v doobedňajších hodinách. Uvedená skutočnosť bola preukázaná aj výpoveďou účtovníčky intervenienta, ktorá potvrdila, že bola osobne prítomná pri výbere uvedených finančných prostriedkov a spolu s intervenientom išla pred sídlo spoločnosti Human Prosperity Group s.r.o. s uvedenými finančnými prostriedkami a výdavkovým pokladničným dokladom, ktorý osobne vypísala s uvedením generálií veriteľa, sumy, účelu vrátane príslušenstva s tým, že žalovaná mala už iba dopísať svoje generálie a pripojiť svoj vlastnoručný podpis.

1.4. Pokiaľ svedok po 5 a pol roku od svojej predchádzajúcej výpovedi upresňoval svoje vyjadrenie k času poskytnutia pôžičky s tým, že si už nepamätá, či k odovzdaniu peňažných prostriedkov došlo v doobedňajších alebo poobedňajších hodinách, ale že to bolo v čase pred jeho fyzickým obedom, potom súd takéto vyjadrenie svedka považuje za účelové v snahe prispôbiť svoju výpoveď prezentovanému právnomu názoru odvolacieho súdu pri hodnotení jeho svedeckej výpovede.

1.5. V súlade s prezentovaným názorom odvolacieho súdu bola potom spochybnená vierohodnosť nielen výpovede X. F., ale aj H. U., ktorý síce potvrdil, že mal od intervenienta prijať pôžičku vo výške 98 500 eur, čo potvrdil v čestnom prehlásení, na ktorom pravosť podpisu overil 18.12.2013, teda v čase, kedy prípadnému nároku veriteľa na jej vrátenie mohol čeliť námietkou premlčania. Vo svojej svedeckej výpovedi ani raz neuviedol, ako sa chce alebo chcel vypořiadat' s touto pôžičkou. V tejto súvislosti poukázal aj na konkurzný spis 2K 61/2014, kde H. U. dňa 31.10.2014 podal návrh na vyhlásenie konkurzu na svoju osobu pre platobnú neschopnosť, pričom v zozname peňažných záväzkov neuvádza svoj záväzok z tvrdenej pôžičky, ktorá mu mala byť poskytnutá zo strany intervenienta. V danom prípade neobstojí tvrdenie svedka, že uvedený záväzok nemohol uviesť, nakoľko nedisponoval dokladom o poskytnutí pôžičky, pokiaľ iný taký záväzok voči veriteľovi P. P. v zozname záväzkov v rámci konkurzného konania uviedol napriek tomu, že v konkurznom spise sa nenachádza žiadna písomná zmluva, resp. doklad o poskytnutí tejto pôžičky. Samotný veriteľ P. P. v čestnom prehlásení predloženom v uvedenom súdnom konaní potvrdil, že medzi ním ako veriteľom a H. U. ako dlžníkom nebola uzatvorená písomná zmluva, ani vystavený akýkoľvek doklad o poskytnutí uvedenej pôžičky.

1.6. Súd prvej inštancie tak potom z toho vyvodil, že vyššie uvedené skutočnosti tak vyvolávajú dôvodné pochybnosti o pravdivosti tvrdenia svedka H. U., že peňažné prostriedky v predmete pôžičky na základe predloženého výdavkového pokladničného dokladu namiesto žalovanej boli odovzdané jemu osobne.

1.7. Na základe vyššie uvedených skutočností, potom súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového tvrdenia žalobcu, že peňažné prostriedky v predmete poskytnutej pôžičky intervenient odovzdal žalovanej, ktorá ich prevzatie potvrdila aj na predloženom výdavkovom pokladničnom doklade. Žalovaná pravosť svojho podpisu na uvedenom výdavkovom pokladničnom doklade nespochybnila a jej tvrdenie, že podpísala prázdny doklad, bolo vyvrátené výsluchom intervenienta a svedkyne W., ktorá vo svojej výpovedi potvrdila, že na uvedenom výdavkovom pokladničnom doklade vypísala údaje veriteľa, sumy, účelu ich poskytnutia s tým, že žalovaná mala dopísať svoje údaje a pripojiť svoj podpis. Aj keď osobne

prítomná pri odovzdaní pôžičky nebola, spolu s intervenientom po výbere peňažných prostriedkov z jeho účtu videla, že tento vstúpil do sídla spoločnosti Human Prosperity Group s.r.o. s peňažnými prostriedkami a výdavkovým pokladničným dokladom, ktorý jej následne odovzdal podpísaný žalovanou.

1.8. V tomto prípade mal súd prvej inštancie pochybnosti o pravdivosti tvrdení žalovanej, že podpísala prázdny výdavkový pokladničný doklad, keďže v rozhodnom období už niekoľko rokov pôsobila ako podnikateľka v realitnej oblasti; v roku 2007 bola vyhlásená za najúspešnejšiu začínajúcu podnikateľku (č. l. 162), teda si musela byť vedomá prípadných následkov takéhoto konania.

1.9. Zároveň súd prvej inštancie neuveril tvrdeniu žalovanej, že uvedený výdavkový pokladničný doklad podpisovala ako morálnu záruku, ktorú opätovne nevysvetlila ani vo výpovedi po rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorej sa zamerala skôr na verbálne útoky spochybňujúce bezúhonnosť konateľa spoločnosti žalobcu a intervenienta.

1.10. Na základe vyššie uvedených skutočností, tak súd prvej inštancie vyhovel žalobe titulom dlhu z poskytnutej pôžičky vo výške 100 000 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 11.12.2010 do zaplatenia. Podľa predloženého výdavkového pokladničného dokladu bola splatnosť pôžičky dohodnutá maximálne na 3 mesiace, teda jej splatnosť nastala dňa 10.12.2010.

1.11. Žalobca si ďalej uplatnil nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 1,5 % mesačne za obdobie od 10.09. do 10.12.2010. Z ust. § 658 Občianskeho zákonníka nesporne vyplýva možnosť dohodnúť si pri peňažnej pôžičke úroky. Z predloženého výdavkového pokladničného dokladu vyplýva iba údaj o výške úroku 1,5 %, avšak absentuje akékoľvek zmluvné dojednanie, či ide o úrok mesačný alebo ide o úrok za obdobie 3 mesiacov s poukazom na dohodnutú dobu splatnosti pôžičky. Na základe uvedeného, preto súd žalobu v uvedenej časti pre neurčitosť zmluvného dojednania v zmysle ust. § 37 Občianskeho zákonníka zamietol.

2. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom 13Co/39/2021 zo dňa 28. októbra 2021 tak, že zmenil rozsudok vo výroku I. tak, že žalobu zamietol. Výrokom II. priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania a trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal nesprávny právny záver. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie z uvedeného dôvodu zmenil (§ 388 CSP). K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP] odvolací súd uviedol, že táto námietka nebola zo spisu zistená.

2.2. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

2.3. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenal, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená.

2.4. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k odlišnému právnomu záveru, a to vo vzťahu k vyhodnoteniu pasívne legitimovaného subjektu v záväzkovo-právnom vzťahu zmluvy o pôžičke. V danom prípade bolo spornou skutočnosťou to, či k odovzdaniu finančných prostriedkov, čo je neoddeliteľnou náležitosťou zmluvy o pôžičke, došlo k rukám, respektíve v prospech žalovanej, ktorá to popiera, alebo k rukám tretej osoby, ktorá túto skutočnosť pred súdom aj vyhlásila. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca uniesol dôkazné bremeno preukázania tejto skutočnosti, a to na základe predloženého podpísaného pokladničného dokladu, ktorého správnosť prezentoval intervenient, ktorý poskytoval finančné prostriedky a ktorého závery podporila svedecká výpoveď jeho účtovníčky,

ktorá tvrdila, že predmetný lístok vypisovala ona a následne jej tento vrátil intervenient s tým, že bol podpísaný žalovanou. Iné priame dôkazy zo strany žalobcu predložené neboli, ktoré by svedčili tomu, že došlo skutočne k odovzdaniu finančných prostriedkov. Na druhej strane súd prvej inštancie neuveril tvrdeniam svedkov, ktorí tvrdili, že finančné prostriedky boli odovzdané k rukám pána U. za prítomnosti pána F.Č. vzhľadom na časový nesúlads ich výpovede s dokladom z banky, na základe ktorého preukazoval intervenient skutočnosť, že finančné prostriedky vybral zo svojho bankového účtu o 12:46 hod.. Súd prvej inštancie nevenoval pozornosť pri zásade hodnotenia dôkazov skutočnosti, že svedok U. následne vložil v rovnaký deň finančné prostriedky vo výške 88 250 eur na svoj účet (č. l. 121 spisu) a zo svojho bankového účtu ich previedol svojej obchodnej spoločnosti. Zároveň z mailovej komunikácie (č. l. 122, 123) vyplýva, že už 18.01.2011 a 01.02.2011 intervenient mailom s názvom pôžička a textom ...poprosím, čo sa tým??? adresovanom pánu U. žiadal splatiť pôžičku vo výške 100 000 eur a úrokom 6 000 eur, pričom na túto reagoval pán U. tak, že peniaze budú vyplatené, ale neskôr vzhľadom na finančné problémy. Odvolací súd vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov mal za preukázané, že tieto listinné dôkazy vo vzťahu k svedeckým výpovediam pána U. a F. do tej miery narušujú unesenie dôkazného bremena žalobcom, že považoval za dôvodné napadnutý rozsudok vo výroku I. zmeniť a žalobu zamietnuť.

2.5. Ďalej odvolací súd v bode 30. svojho odôvodnenia uviedol, že na rozdiel od súdu prvej inštancie nemožno vychádzať len z časových nezrovnalostí vo výpovediach svedkov U. a F., ktorí tvrdili, že finančné prostriedky od intervenienta prevzali v dopoludňajších hodinách. Je nepochybné, že tento vyberal finančné prostriedky z banky o 12:46 hod., no vzhľadom na niekoľkoročný odstup od týchto udalostí po súdne konanie však závery týchto ich výpovedí nemožno prezentovať týmto spôsobom, hlavne vo vzťahu k ostatným listinným dôkazom, ktoré preukazujú, že v rovnaký deň svedok U. vložil finančné prostriedky na svoj osobný účet a následne ich previedol na účet svojej obchodnej spoločnosti. Rovnako tomuto záveru nasvedčuje aj to, že v mailovej komunikácii je vyzývaný intervenient, aby poskytol časový priestor svedkovi U. na vrátenie finančných prostriedkov po tom, čo vykoná určité obchodné aktivity. Je nepochybné, že žalovaná určitým spôsobom hrala aktívnu úlohu pri dohadovaní stretnutia medzi intervenientom a svedkom U., no žiaden priamy dôkaz nepodporil tvrdenia žalobcu o reálnom odovzdaní finančných prostriedkov z jeho strany žalovanej. Samotné podpísanie pokladničného dokladu je nepriamym dôkazom a len na základe tohto dôkazu, bez toho, aby súd bral do úvahy ostatné skutočnosti, nemožno vyhovieť žalobe. Je pravdou, že pokiaľ by tu neboli iné dôkazy vo forme výpovedí svedkov, mailovej komunikácie, nepochybne by podpísaný pokladničný doklad bol dôkazom, ktorý by mohol zabezpečiť unesenie dôkazného bremena pre žalobcu v spore o vrátenie dlhu z pôžičky, no v tomto individuálnom prípade po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov však nemožno dospieť k záveru, že žalobca úspešne uniesol svoje dôkazné bremeno.

2.6. Nepochybne, ako bolo uvádzané vo vyjadreniach v odvolacom konaní, možno vidieť časovú diskrepanciu vo výpovediach svedkov v prospech žalovanej, no len samotná konštatácia, že ich tvrdenia nie sú pravdivé z dôvodu toho, že uvádzali čas doobeda a nie poobede, je však podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočné založiť nepravdivosť tvrdení svedkov na takomto časovom rozdieli. Je nutné vychádzať z toho, že k výberu finančných prostriedkov došlo o 12:46 hod., preto pokiaľ aj dôjde k následnému odovzdaniu finančných prostriedkov v čase do cca jednej hodiny, nemožno jednoznačne z tohto vyvodiť záver, že svedok klamal pokiaľ uviedol, že tak bolo v dopoludňajších hodinách, hlavne s prihliadnutím na časový odstup výpovede svedkom a len na základe týchto okolností neprihliadnuť na výpovede svedkov. Naopak výpoveď účtovníčky intervenienta je výpoveďou, ktorá je založená len na sprostredkovaných informáciách, ktoré svedok obdržal od intervenienta, čo je nutné brať do úvahy. Naopak svedkovia F. a U. prezentovali skutočnosti, ktoré vnímali bezprostredne a priamo. Odvolací súd s poukazom na zásadu neunesenia dôkazného bremena žalobcom preto zmenil napadnutý rozsudok vo výroku I. a žalobu zamietol.

3. Voči obom výrokom vyššie uvedeného rozsudku odvolacieho súdu podal právny zástupca žalobcu dovolanie. Prípustnosť dovolania vyvodil v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP a ust. § 421 ods. 1, 2 CSP.

3.1. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces uviedol, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu vykazuje vady v takej miere a intenzite, že došlo k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu. Odvolací súd v odseku

25. odôvodnenia svojho rozsudku uzatvoril, že Okresný súd Prešov nesprávne vec právne posúdil v procese vyvodzovania právnych záverov zo zisteného skutkového stavu, zatiaľ čo súčasne dostatočne a správne zistil skutkový stav a z tohto vyvodil aj správne skutkové závery. A práve tieto dve časti, závery tohto rozhodnutia odvolacieho súdu, t. j. časť v ktorej odvolací súd potvrdzuje, že prvoinštančný súd dostatočne zistil skutkový stav a z tohto vyvodil aj správne skutkové závery, pričom súčasne uvádza, že odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP nebol zistený, v spojení s touto časťou rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorej uvádza, že prvoinštančný súd na základe zistených skutkových okolností vyvodil nesprávne právne závery a teda, že odvolací súd akceptoval dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, predstavujú vadu, ktorá porušila právo dovolateľa ako strany sporu na náležité odôvodnenie rozhodnutia a tým aj ústavné právo na spravodlivý proces.

3.2. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento založil zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie na nesprávnom odvolacom dôvode, resp. na takom odvolacom dôvode, existenciu ktorého nepreukazujú ani vykonané dôkazy, ani odvolacie námietky žalovanej. Založenie zmeny rozhodnutia len a jedine na odvolacom dôvode podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP predstavuje svojvôľu súdu, v dôsledku ktorej je toto rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodnutím nepreskúmateľným a arbitrárnym.

3.3. Ak odvolací súd nevzhliada odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, tak potvrdzuje výlučnú správnosť skutkových zistení prvostupňového súdu o tom, že pán Š. odovzdal/požičal peniaze žalovanej a táto ich skutočne aj prevzala, pričom si ich požičala od p. Š. ako svojho veriteľa titulom pôžičky. Odvolací súd však tým, že vzhliada dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktorú odôvodňuje tým, že prvostupňový súd zo správne a dostatočne zisteného skutkového stavu vyvodil nesprávne právne závery nesprávnym určením osoby pasívne vecne legitimovanej, tak založil vadu zmätočnosti a nepreskúmateľnosti. Dovolateľ uviedol, že ak mal odvolací súd záujem zmeniť rozhodnutie prvostupňového súdu, tak tak mohol urobiť len a jedine na základe odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, ktorý však odvolacím súdom nebol zistený.

3.4. Dovolateľ dal do pozornosti odvolacieho súdu aj predchádzajúce zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu 12Co/29/2016 zo dňa 30.12.2016, v ktorom odvolací súd spochybnil vierohodnosť dôkazov, o ktoré súd prvej inštancie oprel svoje rozhodnutie, poukázal na vzájomné rozpory ako aj neuveriteľnosť tvrdení svedkov H. U. a X. F. a účelnosť vyhotovenia ich čestných vyhlásení. Dovolateľ uviedol, že nie je udržateľné a zákonné, aby zmenený senát toho istého súdu popieral a ignoroval právne závery iného senátu vyslovené v skoršom rozhodnutí, keďže stále ide o súd druhého stupňa ako štátny orgán, ktorý musí zachovávať istú kontinuitu pri svojej rozhodovacej činnosti bez ohľadu na zmeny senátu či obsadenie senátu.

3.5. Pod prípustnosť tohto dovolacieho dôvodu možno zahrnúť aj argumentáciu dovolateľa v závere dovolania, kedy dovolateľ namietal, že sa nemohol v rámci odvolacieho konania vyjadriť k skutočnostiam a dôkazom, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Tieto skutočnosti nebolo možné doplniť ani osobným vyjadrením pred odvolacím súdom, keďže ten konštatovaním o správnom zistení skutkového stavu obišiel povinnosť nariadiť v danej veci pojednávanie pred odvolacím súdom.

3.6. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 CSP dovolateľ naformuloval právnu otázku ako správne zistiť skutkový stav hodnotením dôkazov, ako správne aplikovať a interpretovať právny predpis na zistený skutkový stav, resp. či je možné na správne zistený skutkový stav aplikovať vyšším súdom rovnako tú istú právnu normu, avšak s opačným záverom a najmä význam zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre zmenu rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže napadnuté rozhodnutie neobsahuje dôvody vysvetľujúce právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku.

3.7. Záverom dovolateľ žiadal odvolací súd zmeniť rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdí rozsudok Okresného súdu Prešov 29C/160/2013-414 zo dňa 26.04.2021 vo výroku I., ktorým bolo žalobe vyhovieť a výrokom II. prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %. Alternatívne navrhol zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. K dovolaniu sa vyjadril právny zástupca žalovanej. Navrhol dovolaciemu súdu dovolanie v zmysle ust. § 448 CSP zamietnuť. Zopakoval svoju argumentáciu prednesenú aj pred súdmi nižších stupňov, že žalovaná sa o zmluve o pôžičke nikdy nedohadovala. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne a riadne odôvodnené. Stotožnil sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý na rozdiel od súdu prvej

inštancie dospel k odlišnému právnomu záveru vo vzťahu k vyhodnoteniu pasívne legitimovaného subjektu v záväzkovo-právnom vzťahu zmluvy o pôžičke. Záverom si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Právny zástupca intervenienta sa k dovolaniu žalobcu vyjadril podaním zo dňa 7. júla 2022, v ktorom uviedol, že dovolanie žalobcu považuje za dôvodné, správne a zákonné. Poukázal na svoje osobné podané vyjadrenie k dovolaniu. V tomto podaní uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za prekvapivý, je vnútorne nekoherentný a rozporný. Súd tým, že prekvapivo a v rozpore so svojím skorším rozhodnutím a tam uvedenými závermi - posúdenia hodnovernosti dôkazov a skutkového stavu, tak odňal žalobcovi aj intervenientovi možnosť konať pred súdom, keď nezákonne prekvapivo založil svoje rozhodnutie na tých dôkazoch, ktoré mal už skôr k dispozícii, a teda ešte pred vydaním svojho zrušujúceho uznesenia č. k. 12Co/29/2016. Záverom žiadal dovolací súd zmeniť rozsudok odvolacieho súdu tak, že v jeho I. výroku, ktorým zmenil rozsudok, že žalobu zamietol, navrhol potvrdiť rozsudok Okresného súdu Prešov 29C/160/2013-414 zo dňa 26.04.2021 vo výroku I., ktorým bolo žalobe vyhovieť a výkonom II. prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %. Alternatívne navrhol zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (ustanovenie § 35 Civilného sporového poriadku) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) pri skúmaní, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a je aj dôvodné.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), nie je viazaný dovolacím návrhom (§ 441 CSP).

9. V posudzovanom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) a § 421 CSP.

10. Dovolateľ namietal, že závery napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, v časti v ktorej odvolací súd potvrdzuje, že prvoinštančný súd dostatočne zistil skutkový stav a z tohto vyvodil aj správne skutkové závery, pričom súčasne uvádza, že odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP nebol zistený, v spojení s touto časťou rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorej uvádza, že prvoinštančný súd na základe zistených skutkových okolností vyvodil nesprávne právne závery a teda, že odvolací súd akceptoval dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, predstavujú vadu, ktorá porušila právo dovolateľa ako strany sporu na náležité odôvodnenie rozhodnutia a tým aj ústavné právo na spravodlivý proces. Dovolateľ odvolaciemu súdu vytkol, že sa nemohol v rámci odvolacieho konania vyjadriť k skutočnostiam a dôkazom, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Tieto skutočnosti nebolo možné doplniť ani osobným vyjadrením pred odvolacím súdom, keďže ten konštatovaním o správnom zistení skutkového stavu obišiel povinnosť nariadiť v danej veci pojednávanie pred odvolacím súdom.

11. V súlade s ust. § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Ak nie je možné rozhodnutie potvrdiť, pretože

odvolanie je úplne alebo sčasti dôvodné a zároveň tu nie sú dané dôvody pre zrušenie rozhodnutia, je povinnosť odvolacieho súdu preskúmať skutkovú i právnu stránku veci a meritórne rozhodnúť. Pokiaľ odvolací súd zistí, že odvolanie je opodstatnené z dôvodov nedostatočného, neúplného alebo nesprávneho zistenia skutkového stavu veci, či nesprávneho vyhodnotenia vykonaného dokazovania a zároveň nezistí existenciu dôvodu na zrušenie rozsudku, prípadne už rozsudok zrušiť nemôže (§ 390 CSP - čo je aj prejednávaný prípad), je jeho povinnosťou zadovážiť si rovnocenný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. To pre odvolací súd znamená zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle ust. § 384 CSP.

12. V prejednávanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že peňažné prostriedky v predmete poskytnutej pôžičky intervenient odovzdal žalovanej, ktorá ich prevzatie potvrdila aj na predložennom výdavkovom pokladničnom doklade, teda dospel k pasívnej vecnej legitimácii žalovanej a žalobe vyhovel. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k odlišnému právnemu záveru, a to vo vzťahu k vyhodnoteniu pasívne legitimovaného subjektu v záväzkovo-právnom vzťahu zmluvy o pôžičke. Odvolací súd s poukazom na zásadu neunesenia dôkazného bremena žalobcom preto zmenil napadnutý rozsudok vo výroku I. a žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd síce konštatoval správne zistený skutkový stav, avšak súdom prvej inštancie vykonané dôkazy hodnotil diametrálne odlišne, v dôsledku čoho dospel k odlišným tak skutkovým, ako aj právnym záverom, čo sa prejavilo v napadnutom rozsudku zmenou zamietnutia žaloby. Odvolací súd nezopakoval dokazovanie v zmysle ust. § 384 CSP pričom dospel k odlišnému skutkovému záveru, než súd prvej inštancie. Odvolací súd, pokiaľ sa chcel od súdom prvej inštancie prijatého skutkového záveru o unesení dôkazného bremena žalobcom (spornej otázke pasívne legitimovaného subjektu) odchýliť, mal opätovne vykonať dokazovanie. Ak tak odvolací súd neurobil a vyvodil odlišný skutkový záver bez toho, aby dokazovanie v potrebnom rozsahu sám zopakoval, porušil ustanovenie § 384 ods. 1 CSP. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k zamietnutiu žaloby (ktorej bolo predtým vyhovené), dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/179/2018 zo dňa 30.10.2019).

13. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

14. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súdom by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý

proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

17. V súlade s ust. § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, sa vzťahuje na skutkové zistenia, ktoré sú uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd ich môže meniť alebo doplniť, prípadne inak modifikovať iba po opakovaní alebo doplnení dokazovania. Je neprípustné, aby odvolací súd bez zopakovania dôkazov tieto inak hodnotil.

18. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu znakov vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcej v rozpornosti prijatých záverov odvolacieho súdu, ktorý na jednej strane konštatoval riadne zistenie skutkového stavu, na druhej strane však poukázal na nesprávne právne posúdenie veci v otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovanej, ku ktorej dospel na základe úplne odlišného vyhodnotenia vykonaných dôkazov, ktoré nerealizoval na pojednávaní, keďže z obsahu spisu vyplýva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozhodnutie odvolacieho súdu je tak nepreskúmateľné, vnútorne rozporné a vzhľadom na obsah spisu aj nelogické, ak dovolací súd vezme do úvahy predchádzajúce zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu 12Co/29/2016 z 30. novembra 2016.

19. So zreteľom na dôvodne namietanú vadu zmätočnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd v súlade s jeho rozhodovacou praxou neposudzoval opodstatnenosť ďalších dovolacích námietok, ktoré dovolateľ odôvodnil ust. § 421 CSP.

20. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolací súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.